

1

Inhoudelijke visie en ambitie

Kiezen voor afbouw van activiteiten bij de NWG en uitbouw bij de USD – of onder regie van de USD bij derden – is feitelijk kiezen voor ontmanteling van de NWG op middellange termijn. Dit betekent op korte termijn i.i.g. een toenemende verschraving van het aanbod binnen de gemeente op het gebied van arbeidsontwikkeling. De NWG zal zich genoodzaakt zien om m.b.t. de doelgroep die nog wel wordt bediend minder rendabele werksoorten met bijbehorende leerlijnen versneld af te bouwen en voor minder werkgevers in de regio zal de NWG als 'partner in werk' nog interessant zijn (met als gevolg weer minder mogelijkheden voor de betreffende doelgroep). Bepalend voor de mogelijkheden om op middellange en langere termijn conform de inhoudelijke visie op Participatie van de gemeente te blijven presteren is in dit scenario sterk afhankelijk van de mate en het tempo waarin de USD erin slaagt om wegvallende infrastructuur zelf succesvol op te bouwen dan wel onder regie succesvol bij derden te beleggen.

In scenario 2 is de USD aan zet voor de begeleiding en plaatsing van de doelgroep. Integraal accountmanagement richting werkgevers, jobhunting, matching en plaatsing en ondersteuning vindt vanuit de gemeente/USD plaats. De NWG fungeert als een arbeidsontwikkelbedrijf voor zover het de oude doelgroep sw, beschut nieuw en de nieuwe doelgroep PW betreft en houdt derhalve zoveel mogelijk werksoorten en leerlijnen in de lucht, maar het is de USD die strak de regie houdt op elk te starten traject. Doelgroepers komen niet langer in dienst bij de NWG maar kunnen alleen tijdelijk een traject volgen. De NWG blijft beschikken over een infrastructuur voor testen, diagnose en leerwerktrajecten maar bedient niet meer de gehele doelgroep. De USD kan daarin naar behoefte ook andere keuzes maken. Ook in dit scenario is de mate waarin gepresteerd kan worden conform de inhoudelijke visie op Participatie van de gemeente sterk afhankelijk van de verdere doorontwikkeling van de NWG naar arbeidsontwikkelbedrijf conform deze visie (dan minder behoefte aan alternatieven). En in het verlengde daarvan de mate en het tempo waarin de USD erin slaagt om deze alternatieven (voor zover de NWG niet in staat is om te voorzien in de arbeidsontwikkelbehoefte van een deel van de doelgroep) elders te vinden / te ontwikkelen. Voor de NWG is het in scenario 2 de verwachting dat de gemiddelde toegevoegde waarde per nog wel te bedienen doelgroeper zal afnemen. Verder neemt de mate waarin de NWG voor werkgevers in de regio interessant kan zijn voor meer hoogwaardige integrale oplossingen af. Daarmee kan ook de mogelijkheid voor de ontwikkeling naar (divers) werk en de instandhouding en doorontwikkeling van leerlijnen vanuit de NWG onder druk komen te staan.

In scenario 3 fungeert de NWG als de sociale onderneming en breed participatiebedrijf voor alle inwoners van de gemeente Steenwijkerland. De NWG voert vrijwel alle taken op het gebied van werk uit en de samenwerking met de USD wordt geïntensiveerd. Mits juist opgezet en uitgevoerd ziet de werkgroep in scenario 3 de meeste mogelijkheden om de door de raad geformuleerde inhoudelijke visie en ambitie ook daadwerkelijk te realiseren. De gemeente houdt met een brede opdracht aan de NWG de bestaande uitvoeringsstructuur in stand (inclusief alle werksoorten en leerlijnen) en heeft via opdrachtgeverschap en aandeelhouderschap voldoende mogelijkheden om waar gewenst (bij) te sturen. In dit scenario krijgt de NWG mogelijkheid om uitkeringsgerechtigden ook zelf in dienst te nemen, uiteraard alleen wanneer dit de beste route naar (zo regulier mogelijk) werk blijkt te zijn en de maatschappelijke kosten en baten tegen elkaar opwegen.

De intensieve samenwerking betekent verder een meer gecoördineerde benadering van werkgevers in Steenwijkerland. Zij worden meer integraal en vanuit één aanbod benaderd (WSP en accountmanagement worden bij elkaar gebracht). Uitdaging in dit scenario – en in zekere mate betreft dat alle scenario's – is om het partnership op het gebied van toeleiding naar werk zo georganiseerd te krijgen dat tevens recht wordt gedaan aan de beweging binnen de gemeente Steenwijkerland om op de verschillende domeinen (w.o. zorg) te werken vanuit één integrale toegang.

Afwegingskader	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
2 Financiële kaders	Voor elk van de drie verkende scenario's geldt dat de gemeentelijke bijdrage jaarlijks rond de € 1 miljoen ligt. Uiteraard onder de voorwaarde dat de monitoring en beheersing op de uitvoering op orde is. De vraag is meer, binnen welk scenario is het mogelijk om binnen de afgegeven financiële kaders de meeste ambitie t.a.v. de doelgroep te realiseren. De opvatting van de werkgroep is dat kiezen voor scenario 1 naar verwachting niet de meeste directe en indirecte maatschappelijke waarde oplevert. Bovendien dient in scenario 1 rekening gehouden te worden met (forse) frictiekosten als gevolg van de afbouw van de huidige infrastructuur (circa € 2,2 mln.)	Voor elk van de drie verkende scenario's geldt dat de gemeentelijke bijdrage jaarlijks rond de € 1 miljoen ligt. Uiteraard onder de voorwaarde dat de monitoring en beheersing op de uitvoering op orde is. De vraag is meer, binnen welk scenario is het mogelijk om binnen de afgegeven financiële kaders de meeste ambitie t.a.v. de doelgroep te realiseren. De opvatting van de werkgroep is dat kiezen voor scenario 2 naar verwachting niet de meeste directe en indirecte maatschappelijke waarde oplevert. Ook bij dit scenario moet rekening gehouden worden met (forse frictiekosten) als gevolg van de afbouw van de huidige infrastructuur (circa 1,8 mln.)	Voor elk van de drie verkende scenario's geldt dat de gemeentelijke bijdrage jaarlijks rond de € 1 miljoen ligt. Uiteraard onder de voorwaarde dat de monitoring en beheersing op de uitvoering op orde is. De vraag is meer, binnen welk scenario is het mogelijk om binnen de afgegeven financiële kaders de meeste ambitie t.a.v. de doelgroep te realiseren. Willen we onze ambitie van dit scenario realiseren dan betekent dit wel dat hier hogere begeleidingskosten mee gemoeid zijn. Dit maakt een extra budget noodzakelijk van € 330.000 in 2022 oplopend tot € 626.000 in 2025. De opvatting van de werkgroep is dat kiezen voor scenario 3 de meeste directe en indirecte maatschappelijke waarde kan opleveren. Bovendien hoeft in scenario 3 in tegenstelling tot scenario 1 en in mindere mate scenario 2 geen rekening te worden gehouden met frictiekosten als gevolg van afbouw van bestaande infrastructuur.

Afwegingskader	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
3 Mogelijke risico's en beheersmaatregelen	Grote onzekerheid in dit scenario betreft de mate waarin de gemeente /USD in staat is om spoedig en conform ambitie en financiële kaders de bij de NWG weg te nemen taken zelf op te pakken dan wel bij derden te beleggen. Aannemelijk in scenario 1 is verder zoals aangegeven dat de NWG op termijn moet ontmantelen. Dat betekent dat ook voor de doelgroep nieuw beschut en de steeds kleiner worden doelgroep Wsw uiteindelijk een andere oplossing moet worden gevonden. Een beweging die bovendien veel onrust kan geven bij een relatief kwetsbare doelgroep.	In scenario 2 dient rekening gehouden te worden met toenemende druk op de exploitatie van de NWG (kosten die elders binnen de uitvoering terugverdiend dienen te worden), maar anders dan in scenario 1 staat de continuïteit van NWG niet direct onder druk. Een ander risico in dit scenario is de mate waarin de gemeente /USD in staat is om spoedig en conform ambitie en financiële kaders alternatieven voor dienstverlening van de NWG weet te vinden/ te ontwikkelen.	De mate van succes van scenario 3 is voor een belangrijk deel afhankelijk van het goed werkend krijgen van de samenwerking tussen NWG en USD waar het gaat om de toeleiding naar werk en de manier waarop deze samenwerking zich weet te verhouden tot de ambitie om op de verschillende maatschappelijke domeinen te werken vanuit één integrale toegang. Naast financiële monitoring en sturing is het belangrijk om vanuit de gemeente – uiteraard samen met de NWG- ook in sociaal opzicht de monitoring en sturing op orde te hebben. Deze positie van NWG in de uitvoering van de P-wet kan alleen als op het terrein van arbeidsontwikkeling het maximale wordt ontwikkeld en gepresteerd. Dat betekent voortdurend investeren in kansrijke werksoorten en leerlijnen en het met elkaar spreken over de juiste prikkels rond door- en uitstroom.

Afwegingskader	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3
4 Samenwerking	Samenwerking tussen USD en NWG zal afnemen als gevolg van een minder gezamenlijke benadering van de doelgroep (integraliteit benadering neemt af). Afhankelijkheidsrelatie tussen de gemeenten/USD en nieuw te contracteren samenwerkingspartners (instellingen en werkgevers) zal toenemen. Van belang zal zijn dat er geïnvesteerd wordt in de samenwerking tussen deze nieuwe partners onderling en tussen deze partners en de gemeente/USD.	Samenwerking tussen USD en NWG zal intensief zijn en in de dienstverlening voornamelijk het karakter kennen van een opdrachtgever – opdrachtnemer relatie. Daarnaast wordt in dit scenario de samenwerking met andere lokale partners geïntensiveerd (instellingen en werkgevers).	Samenwerking tussen USD en NWG zal intensief zijn. Hierbij moet met name gedacht worden aan de afstemming van de werkprocessen voor de toeleiding naar werk en een gecoördineerde werkgeversdienstverlening. Voor contractering van derden op het gebied van re-integratie en arbeidsontwikkeling zal in dit scenario minder ruimte zijn maar daar waar dat vanuit inwonersperspectief gewenst is, blijft daar ruimte voor.

